

Groene 'dakbijbel' voor de prof

Onlangs is het *Handboek Groene Daken, van idee tot realisatie* verschenen. Auteur Albert Jan Kersten geeft antwoord op enkele vragen over zijn geesteskind en over het vakgebied.

Auteur: Ruud Jacobs

Voor wie is het boek bedoeld en waarom zou hij/zij dit boek moeten lezen?

“Het boek is bedoeld voor professionals in het vak: opdrachtgevers, projectontwikkelaars, (landschaps)architecten, bouwbedrijven, installateurs, dakdekkers, hoveniers en leveranciers. Voor elke partij in de bouwkolom is stap voor stap uitgewerkt wat er moet gebeuren, hoe het moet gebeuren en wat de valkuilen zijn. Voor elke partij, of dat nu een projectontwikkelaar, architect of een uitvoerende partij is, die wil zorgen dat het door hem afgeleverde product voldoet aan de verwachtingen van zijn opdrachtgever, kan dit een waardevolle handleiding zijn.”

Wat is de ambitie van dit handboek en wat is het doel?

“Het verhogen van de kwaliteit van de groendakprojecten die ontworpen en uitgevoerd worden, zodat de drempel om te kiezen voor een groendak lager wordt en er nog meer aandacht komt voor de voordelen die groendaken bieden. Door de kennis die er is te delen, geef je opdrachtgevers de tools om het product dat ze afnemen beter op waarde te kunnen beoordelen,

duś meer focus op kwaliteit en minder op alleen het financiële deel. Ontwerpers maken minder fouten in bestekken en tekeningen, wat uiteindelijk problemen tijdens aanbesteding en uitvoering helpt voorkomen. Uitvoerende partijen maken ook minder fouten in hun werk, zowel tijdens aanbesteding als tijdens uitvoering. Hoe hoger het gemiddelde kwaliteitsniveau in de markt, des te meer we de markt de kans geven om de focus te leggen op de voordelen die groendaken bieden, in plaats van focussen op de zorg of het allemaal wel goed komt. Ook zien we dat er door groei van de markt meer spelers op het veld komen, wat het risico op fouten verhoogt. Die fouten zijn niet alleen vervelend voor de betrokken partijen, maar berokkenen ook schade aan de reputatie van het product groene daken als geheel. We hopen dit hiermee gedeeltelijk te kunnen voorkomen.”

Hoeveel tijd nam de productie van het boek in beslag?

“Stichting Groenkeur constateerde bij het opzetten van de vakdiploma's Daktuin & Gevelgroen een gebrek aan goed lesmateriaal voor dak- en gevelbegroeiing. Groenkeur heeft

daarom een projectvoorstel geschreven met uitgangspunten voor het handboek. BDA Dak- en Gevelopleidingen is, vanwege hun verbinding met de dakbedekkingsbranche, eind 2010 gevraagd om het inhoudelijk te ontwikkelen. BDA heeft gezocht naar mede-financiers om het boek mogelijk te maken. Het is een gezamenlijke productie geworden met twee financiers: OTIB vanuit de technische installatiebranche en het Productschap Tuinbouw vanuit de groensector. Tegelijkertijd is daarmee ook een verbreding van de doelgroep van het boek gerealiseerd. Begin 2011 ben ik gevraagd door BDA om het schrijven van het boek voor mijn rekening te nemen. Al met al heeft de gehele ontwikkeling dus ruim 3/4 jaar in beslag genomen."

Waarom alleen groene daken en geen groene gevels?

"Hoewel de technieken die gebruikt worden voor groene daken en groene gevels in de basis op min of meer dezelfde principes berusten, zijn het toch twee wezenlijk verschillende vakgebieden. Ook bij de uitvoering zit er een mate van overlap in, maar gevels vergen toch een wat andere aanpak. Dit zie je ook terug in de bouwkolom: de meeste dakdekkers maken geen gevels en vice versa. Voor gevels zal t.z.t. een eigen handboek geschreven moeten worden. Op dit moment wordt er nog veel gepionierd in de groene gevels, dat maakt het lastig om eenduidige uitvoeringsrichtlijnen op te stellen. Bijna maandelijks komt er wel weer een nieuw of verbeterd systeem dat een andere aanpak vergt. Om een zinvol handboek te kunnen schrijven over groene gevels, is het beter om nog even te wachten tot er meer lijn zit in de systemen."

Wat zijn de valkuilen m.b.t. groene daken?

"Tja, daar hebben we nou juist het boek over geschreven."

'Het vakgebied van groendaken vergt een multidisciplinaire aanpak'. Dit betekent?

"Als ontwerper of dakhovenier moet je kennis hebben van beplantingen, watermanagement, bouwprocessen en -technieken en dakafdichtingen. Het vergt een integrale benadering om tot een goed eindresultaat te komen. Ook een opdrachtgever en bouwbedrijf doet er verstandig aan zich enigszins te verdiepen in het vak; zij hebben een niet te onderschatten invloed op het eindresultaat, zowel technisch als financieel."

Er is kennis bij de aannemers en groene ambitie bij opdrachtgevers. Waarom toch nog steeds relatief weinig groene daken en zeker gevels?

"Dak en gevel kun je in dit kader niet met elkaar vergelijken.

Er worden juist heel veel groene daken gemaakt en ontworpen. Zeker nu ook de particuliere markt gestimuleerd wordt d.m.v. subsidies. De totale omzet die de laatste jaren gehaald wordt in het vakgebied is redelijk stabiel gebleven. In perspectief: volgens het CBS is de omzet van de burgerlijke en utiliteitsbouw sinds het eerste kwartaal van 2009 voortdurend gekrompen. De omzet over 2010 lag daardoor bijna 20 procent onder het niveau van het recordjaar 2008. Dit betekent relatief gesproken een flinke groei in het aantal en de omvang van groene daken per gebouwd pand. De groene gevels staan op dit moment nog aan het begin van hun ontwikkeling. Professionele systeemleveranciers zijn druk doende met (door) ontwikkeling. Systemen moeten efficiënter en goedkoper gemaakt worden. Dit betekent dat de eenheidsprijzen nu nog relatief hoog liggen, maar naar verwachting zal dit de komende jaren snel veranderen. Gelukkig hebben de groene gevels de wind in de zeilen. Voor een deel kunnen ze meeliften op het succes van de groene daken. Daarnaast zijn de baten van groene gevels misschien wel groter dan die van groene daken, zowel voor pandeigenaren als voor de maatschappij, zeker in stedelijke gebieden. Als de huidige ontwikkeling doorzet gaan we een groene toekomst tegemoet."

Wat moet er nog veranderen/verbeteren om zoveel mogelijk daken en gevels te vergroenen?

"Het allerbelangrijkste is dat de baten zoveel mogelijk gekwantificeerd worden. We weten dat de voordelen er zijn, hier zijn vele publicaties over, en gedeeltelijk kunnen we dit ook uitdrukken in getallen. Willen we groene daken en gevels definitief tot een doorslaand succes maken, dan zullen we het rendement ervan stelselmatig moeten kunnen aantonen. Hier zijn we vanuit de gehele branche op dit moment mee aan de slag."

Komen er nog vertalingen voor de Duitse, Engelse en Franse markt? Of zijn er duidelijke verschillen?

"Het is een optie. We hebben ons eerst geconcentreerd op het afmaken van dit boek, er heeft veel werk ingezet. Het is duidelijk dat het boek niet in z'n geheel een op een vertaald

kan worden. De technieken die gebruikt worden voor daktuinen zijn internationaal vrijwel overal hetzelfde. Als basisrichtlijn voor de techniek wordt de Duitse FLL-richtlijn internationaal erkend als leidend. In de uitvoering is dit anders. Je hebt te maken met lokale wet- en regelgevingen, andere werkwijzen in de bouw enzovoorts. Voor een groot deel zal dit boek gebruikt kunnen worden, maar op detailniveau moet er wel naar gekeken worden. Wanneer en of we dit gaan doen is nog niet duidelijk."

Het handboek Groene Daken is geschreven door Albert Jan Kerssen, directeur van Bureau Groenadvies. De verkoopprijs van het handboek is € 27,50 (inclusief verzendkosten, exclusief BTW). Dit bedrag kunt u overmaken op girorekening 14533, ten name van Plant Publicity Holland in Boskoop, met referentie 'Handboek Groene Daken' en met vermelding van uw adres. Het boek wordt na ontvangst van de betaling toegestuurd.